

Gemeenten op termijn in structurele moeilijkheden wat financiering betreft

Naar aanleiding van de crisis rond De Gemeentelijke Holding is er heel wat aandacht gegaan naar de gevolgen van het einde van deze holding op de financiën van de gemeenten.

Het debat mag zich evenwel niet beperken tot het schrappen van het dividend van de Gemeentelijke Holding en de herwaardering van de aandelen naar 0 €.

Een studie over de inkomsten van de gemeenten van 1993 tot op heden levert verrassende resultaten op en moet aanzetten tot nadenken, meer nog, tot actie !

Ik ga uit van de effectieve ontvangsten. De cijfers bieden het voordeel dat ze objectief zijn.

De gemeente Merchtem (een doorsnee gemeente die perfect als voorbeeld kan dienen) ontving aan dividenden - Iverlek, Elia, Dexia, Finilek, Riobra, Havi-TV - het volgende:

- Legislatuur 1994 - 2000 : 5.971.683.82 € of 240.897.128 BF
 - Legislatuur 2000 – 2006 : 7.734.036.71 € of 311.990.267 BF
 - Legislatuur 2006 - 2012 : 4.261.236.71 € of 171.897.863 BF
- Sinds 2009 evenwel, zijn de dividenden haast herleid tot 0 €.

Als we weten dat het totale jaarinkomen van de gemeente 9.625.485 € bedraagt buiten dividenden, is het zo dat het totaal aan dividenden een zeer wezenlijk deel was van de inkomsten voor de gemeenten. Procentueel (zeker in de 'top' legislatuur 2000 -2006) een 15 %.

Als alle gemeenten rekening moeten gaan houden met 15 % minder inkomsten wegens het wegvallen of sterk verlagen van dividenden, is dat zonder meer een groot structureel probleem. Eens een jaar een dividend missen, is op te vangen. Als dit de proportie haalt van 15 % van de inkomsten, die blijkbaar blijvend zullen moeten gederfd worden, dringen andere maatregelen zich op.

Komt daarbij dat de personenbelasting allicht zal dalen. Ik kan me immers moeilijk voorstellen dat Vlaanderen ruimere fiscale autonomie heeft geëist om precies de belastingen te verhogen. De gemeentebelasting van 7,1 % wordt gevestigd op die personenbelasting. Ondanks het feit dat we een bevolking hebben van 'goede verdieners' zal er zeker geen verhoging te verwachten zijn van deze inkomsten. Heel concreet stegen de inkomsten met 1,68 % in 2011 in vergelijking met 2010.

Ook wat onroerende voorheffing betreft is de stijging van de inkomsten zeer matig (2,2 % in 2011 t.o.v. 2010).

Besparen dan maar !

Ook dit is een zeer genuanceerd verhaal. Op dit ogenblik zitten we qua personeel ruim onder een volledig kader. Misschien een hardnekkig idee, maar het is zo: er zit geen vrouw/man teveel op de gemeente of het O.C.M.W.. In tegendeel, om te kunnen voldoen aan een steeds groter wordende dienstverlening zijn aanwervingen nodig! En niet van de minste. Een voorbeeld is milieu en stedenbouw: elke aanvraag is nu een lijvig dossier dat binnen een zeker tijdsbestek moet behandeld worden. In ander voorbeeld vinden we binnen het O.C.M.W. met steeds nieuwe taken - schuldbemiddeling om er maar één te noemen.

Hoe zit het eigenlijk met de besteding van de middelen. Van 100 € inkomsten gaat er 22 € naar schulden, 46 € naar personeel, 12 € naar politie en 30 € naar O.C.M.W.. Een aandachtig lezer merkt dat ik al 9 € tekort heb. Dat heeft te maken met de bijdrage aan het O.C.M.W.. Deze bijdrage wordt in het begin van de legislatuur forfaitair vastgelegd. Gelukkig is er bij het O.C.M.W. op dit ogenblik een overschot, zodat we in feite net toekomen met onze 100 €.

Bij bovenstaande berekening is uitgegaan van 0 € dividenden.

Concreet betekent dit wel dat er eigenlijk geen marge is voor bijkomende initiatieven.

Slotsom is dus: bij het opdrogen van de bron inkomsten die de dividenden duidelijk waren, komen we in een situatie van 0% ruimte voor beleid. Enkel nog de bestaande werking kan gegarandeerd worden!

Het is alvast geen leuke boodschap voor allen die de pennen aan het slijpen zijn voor de opmaak van een verkiezingsprogramma.

Ik ben wel de laatste om pessimist te zijn en zal altijd trachten om nog zoveel als mogelijk te realiseren. Doch laat de boodschap naar de hogere overheden duidelijk zijn: negeer dit signaal niet! De lokale overheid, die blijkbaar toch goed werk levert, mag zeker niet getroffen worden. In tegendeel, initiatieven zoals de operatie 'Van Mechelen' (schuldafbouw aan 100 € per inwoner) zijn meer dan welkom.

Tot nu hebben we voor nieuwe investeringen niet moeten lenen. Gelukkig zijn de inkomsten uit dividenden naar investeringen gegaan. De schuldenlast van Merchtem valt mee. Feit is dat we voor nieuwe investeringen nu wel naar leningen zullen moeten gaan. Als er geen perspectief geboden wordt voor een structurele oplossing van de financiering van de gemeenten, zullen heel wat initiatieven en investeringen naar de Griekse kalender worden verwezen. Dit is voor de economie in het algemeen al evenmin wenselijk.

Met deze tekst heb ik het wegvallen of sterk reduceren van dividenden in een ruimere context willen plaatsen dan deze van de Gemeentelijke Holding.

Wat de Gemeentelijke Holding betreft ook heel concreet : in de periode van 1994 tot en met 2011 werden er aan dividenden 1.228.858.87 € uitgekeerd. Enkel bij de laatste inschrijving (redden van de bank Dexia) is er een verlies van iets minder dan 150.000 €. Dit cijfer verbleekt natuurlijk bij het totaal aan dividenden dat we ontvingen over een langere periode. Ook dit moet gezegd : de jaren dat we naar de algemene vergadering gingen om enkel te vernemen wat het dividend zou zijn en de kassa rinkelde dat het kletterde, mogen ook wel vernoemd worden.

Met achting,
een nederige schepen financiën van een kleine gemeente,
D. De Valck